

การวัดผลการดำเนินงานด้วย อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน Operating performance by return on investment

(ROI)

เฉลิมขวัญ ทรัพย์ชัย

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

ตอน
จบ

อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE)

อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นถือว่าเป็นอัตราส่วนทางธุรกิจที่มีความสำคัญเช่นกัน จากรูปที่ 3 แสดงให้เห็นวิธีการคำนวณผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น โดยแสดงกำไรหลังภาษี (EAT) ในบัญชีกำไรขาดทุนเพื่ออธิบายถึงเปอร์เซ็นต์ส่วนของผู้ถือหุ้น (OF) ในงบดุล อัตราส่วนนี้จะใช้วัดผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับซึ่งมีความสัมพันธ์กับเงินที่เอามาลงทุน ถือว่ามีความสำคัญมากที่สุดของการบริหารจัดการด้านการเงินธุรกิจ ในระดับธุรกิจเดี่ยวอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางการเงินของธุรกิจที่อยู่ในระดับที่ดี และในระดับของเศรษฐกิจโดยรวม จะสะท้อนให้เห็นถึงการลงทุนในอุตสาหกรรมที่จะมีการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมสร้างการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มการจ้างงาน ภาษีภาครัฐ และอื่นๆ อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลตอบแทนต่อบริษัท และระบบเศรษฐกิจโดยรวม นับว่าเป็นอัตราส่วนที่สำคัญเป็นอย่างมากต่อการประเมินผลการดำเนินงานจากการลงทุน

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) และ อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE)

อัตราส่วนทั้งสองจะใช้ในการประเมินเพื่อวัดการปฏิบัติงานของกิจการดังแสดงในรูปที่ 4 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) เป็นการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจทั้งหมด โดยนำกำไรก่อนหักดอกเบี้ย และภาษี (EBIT) หาดด้วย

สินทรัพย์รวม (TA) ผลลัพธ์แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ คำตอบของ ROTA คือ 14% ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่มีต่อส่วนของผู้ถือหุ้นประเภทหุ้นสามัญ คำนวณได้จาก กำไรหลังหักภาษี (EAT) หาดด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น (OF) ผลลัพธ์แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ คำตอบของ ROE คือ 16.66 %

มีอัตราส่วนอื่นๆ อีกมากมายที่ใช้วัดผลการดำเนินงานได้ แต่ทั้งสองอัตราส่วนข้างต้นเป็นอัตราส่วนพื้นฐานที่ใช้วัดผลการดำเนินงาน และแต่ละอัตราส่วนก็จะเหมาะสมกับธุรกิจบางประเภทเท่านั้น ส่วนอัตราส่วนที่มีความสำคัญรองลงมาได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนในการดำเนินงาน (ROCE) คำนวณโดยการ

นำกำไรก่อนหักดอกเบี้ย และภาษีหักด้วยดอกเบี้ยจ่าย และเงินกู้ยืมระยะสั้น หารด้วยสินทรัพย์ทั้งหมดลบด้วยหนี้สินหมุนเวียน จะทำให้ได้มูลค่าของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด เมื่อใดที่เห็นอัตราส่วนต่างๆ เหล่านี้ในชื่อเรียกอื่นๆ และไม่ทราบว่าจะนำรายการใดของงบดุลมาเปรียบเทียบกับรายการใดในงบกำไรขาดทุนได้ ขอให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องการค้นหาจะเป็นที่มาของการเปรียบเทียบตัวเลขดังกล่าว เมื่อทราบสิ่งที่ต้องการแล้วจะทำให้รู้วิธีการคำนวณเพื่อเปรียบเทียบค่าใดกับค่าใดได้ จะทำให้การตีมูลค่าง่ายขึ้น แต่มีข้อคิดบางประการที่ต้องคำนึงถึงคือถ้ามูลค่าจากงบดุลนั้น รวมเงินกู้ยืมด้วย ค่าที่นำมาจากบัญชีกำไรขาดทุนก็ควรจะรวมดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมด้วยเช่นกัน ไม่เช่นนั้นแล้วคำตอบที่ได้จะไม่ให้ความหมายที่ถูกต้องหรือเกิดการคำนวณผิดขึ้นได้

บทสรุป

สิ่งที่ควรจดจำมากที่สุด คือ การคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) เป็นการนำกำไรก่อนหักดอกเบี้ย และภาษี แต่ผลตอบแทนจากเงินทุนดำเนินงานนั้นคำนวณหาจากกำไรหลังภาษีมูลค่าที่คำนวณได้เหล่านี้มิได้หมายถึงการเป็นบริษัทที่ใหญ่จึงสามารถทำอะไรได้มาก แต่ในความเป็นจริงบริษัทที่เล็กกว่ามักจะมีผลประกอบการที่ดีกว่า แต่จะด้วยเหตุผลใดก็ตามบริษัทเหล่านี้ต้องแสดงผลประกอบการที่ดีอย่างต่อเนื่อง และสามารถสร้างความเจริญเติบโตได้ในเวลาหลายปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมแต่ละประเภทจะมีค่าของอัตราส่วนทั้งสองนี้ต่างกัน ถ้าอัตรายอดขายต่อสินทรัพย์รวมสูง

แต่มีกำไรส่วนเกินต่ำ นั้นหมายความว่าต้องพิจารณาถึงความสามารถของผู้บริหารว่าเก่งหรือไม่เก่ง ถ้าผู้บริหารเก่งจะทำให้ผลลัพธ์ทั้งสองค่าสูง แต่ถ้าผู้บริหารไม่เก่งจะทำให้ผลลัพธ์ทั้งสองค่าต่ำด้วย จึงเกิดคำถามขึ้นมากมายถึงการวัดผลประกอบการของธุรกิจ ว่า ยอดขายระดับใดจึงจะเพียงพอกับการลงทุนระดับใด? หรือการวัดแบบใดเหมาะสมที่สุด? คำตอบของคำถามเหล่านี้จะทำให้เข้าใจได้ว่าการดำเนินธุรกิจต่างประเภทกันจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นข้อได้เปรียบหรือเสียเปรียบทางการเงินเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมกลุ่มอื่นๆ

ขอล่าอีกครึ่งหนึ่งว่า อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสำคัญต่อมูลค่าของกิจการ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) มีความสำคัญต่ออัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น อัตราส่วนที่สำคัญต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมคือ กำไรส่วนเกินต่อเปอร์เซ็นต์ยอดขาย และอัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์รวม และทั้งอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) เป็นอัตราส่วนที่สำคัญต่อการหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)

อ้างอิง

- Ciaran Walsh.2006. Key Management Ratios. FT-Prentice Hall, London.
- เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์. 2542. วิเคราะห์ เจาะลึก อัตราส่วนทางการเงิน. บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ

TNI เปิดรับสมัคร ป.ตรี ประเภท โควตา / สอบตรง - ชิงทุน ประจำปีการศึกษา 2559

50 ทุน

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
Thai-Nichi Institute of Technology
泰日工业大学
สร้างนวัตกรรม พัฒนาคุณภาพ สร้างนักประดิษฐ์ ผลิตนักบริหาร

สอบถามเพิ่มเติม โทร. 02 763 2601-5
f ThaiNichi www.tni.ac.th
1771/1 ถ.พัฒนาการ ซ.พัฒนาการ 37-39 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250